

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
z wiedzy o kulturze dla klas II
ZSE im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie

opracowany w oparciu o
Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. nr 83/2007 poz. 562 z późniejszymi zmianami)

Wykaz aktów prawnych i dokumentów

1. Podstawa programowa kształcenia ogólnego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół)
2. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
3. Rozporządzenie MEN w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 843 z dnia 10 czerwca 2015 r.)
4. Program nauczania wiedzy o kulturze „Spotkania z kulturą”
5. Statut Zespołu Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie
6. Program wychowawczy szkoły

Założenia PSO

Przedmiotowy system oceniania składa się na obudowę programu nauczania oraz podstawy programowej i jest do nich dostosowany, uwzględnia ich założenia, a zwłaszcza:

- poznawanie przez ucznia dziedzictwa kulturowego i cywilizacyjnego ludzkości
- równoległe poznawanie tradycji i kultury współczesnej
- nadrzędność szeroko rozumianych umiejętności komunikowania się (w zakresie umiejętności odbioru i umiejętności przekazu)
- priorytetowy charakter umiejętności odczytywania tekstów kultury – na różnych poziomach (w tym – odczytywanie znaczeń symbolicznych i parabolicznych oraz wykorzystywanie różnego rodzaju kontekstów)

Przedmiotowe cele oceniania

Do celów oceniania przedmiotowego należą:

- bieżące i systematyczne obserwowanie postępów ucznia w nauce,
- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju
- motywowanie ucznia do dalszej pracy
- dostarczanie rodzicom, opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz szczególnych uzdolnieniach ucznia
- umożliwianie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej

Integralnym i niezbędnym elementem oceniania jest komentarz, w którym uczeń uzyska informację o swoim stanie wiedzy, koniecznych uzupełnieniach i poprawkach, ewentualnie ukierunkuje swoją „karierę szkolną”.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Spotkania z kulturą*

Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Rozdział I: Klucze do kultury					
1. Człowiek w przestrzeni kultury	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów <i>kultura</i> oraz <i>natura</i> i wskazuje różnice pomiędzy nimi • określa, czym wyróżnia się gatunek ludzki • używa we właściwym kontekście słów: <i>kulturalny</i> i <i>kulturowy</i>, <i>naturalny</i> i <i>kulturalny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady obecności oraz znaczenia form kultury w życiu człowieka i wyciąga wnioski • omawia różnice w zakresach znaczeniowych pojęć: <i>kultura</i>, <i>natura</i> i <i>cywilizacja</i> • tłumaczy, czym jest artefakt kultury • wymienia nazwy nauk zajmujących się badaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje pierwszą nowożytną i współczesną definicję kultury • wyjaśnia, na czym polega ewolucja rozumienia terminu <i>kultura</i> na przestrzeni wieków • charakteryzuje zależności między duchowością społeczności a używanymi przez nią przedmiotami 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>homo religiosus</i>, <i>homo faber</i>, <i>animal symbolicum</i>, <i>homo ludens</i>, <i>homo consumens</i> • interpretuje definicję kultury Stefana Czarnowskiego • przedstawia osiągnięcia Bronisława Malinowskiego w dziedzinie badań nad kulturą 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje czynniki biologiczne i społeczne umożliwiające człowiekowi tworzenie kultury • charakteryzuje wpływ badań etnografii, etnologii, antropologii kulturowej, socjologii kultury i kulturoznawstwa na współczesne rozumienie kultury

		<p>rozmaitych aspektów kultury i określa pola ich zainteresowań</p> <ul style="list-style-type: none"> • przytacza różne definicje kultury • podaje przykłady duchowych i materialnych aspektów wybranego artefaktu kultury • wyjaśnia znaczenie wyrażen ze słowem <i>kultura</i> 		<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację multimedialną na temat zachowań kulturalnych i kulturowych 	
2. Kategorie w badaniu kultury	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy znaczenie terminów: <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> oraz odnosi je do kategorii przestrzeni i czasu • łączy pojęcie znaku z ciałem, ubiorem, kostiumem społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie pojęcia <i>mit</i> • definiuje przestrzeń dospołeczną, odspołeczną, osobistą i podaje ich przykłady • podaje i interpretuje przysłowia, wskazujące na kulturową normę związaną z domem jako <i>sacrum</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>axis mundi</i> • analizuje przemiany w postrzeganiu sfery <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> na przestrzeni czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wybrane zwyczaje świąteczne jako przejawy kultury w jej duchowym i materialnym aspekcie • omawia dokonania Mircei Eliadego • odnosi pojęcie <i>axis mundi</i> do współczesnego świata • tłumaczy, czym jest tabu i tworzy listę tematów tabu we własnym środowisku 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje historyczne i kulturowe zmiany w rozumieniu czasu i stosunku do ciała • wyjaśnia, jak rozumie cytaty dotyczące odczuwania własnej płciowości przez człowieka
3. Zjawiska współczesnej kultury i jej źródła	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ kultury na rozwój człowieka • przedstawia okoliczności narodzin postmodernizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie kultury europejskiej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kultura niska</i>, <i>popularna</i>, <i>masowa</i> i określa, w czym przejawiają się poszczególne rodzaje kultury • opisuje różnice między kulturą elitarną i ludową • podaje przykłady homogenizacji i makdonaldyzacji kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zjawiska homogenizacji, makdonaldyzacji i postmodernizmu • omawia zależności pomiędzy grupą społeczną a jej kulturą 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy definicję postmodernizmu, korzystając ze słów Zbigniewa Baumana • przedstawia swoją ocenę wybranych zjawisk kultury popularnej oraz elitarniej i uzasadnia własne zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje związki współczesnych modeli kultury z historycznymi typami kultury europejskiej • opisuje zjawisko przemian w wartościowaniu kultury popularnej i podaje przyczyny zainteresowania nią badaczy

<p>4. Być świadomym odbiorcą kultury. Lokalna animacja kultury.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kultura globalna, lokalna, regionalna, narodowa</i> • posługuje się ze zrozumieniem pojęciem animacji kultury • wymienia zadania animatora kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia pojęcie <i>handmade</i> w odniesieniu do kultury • tłumaczy, czym są stereotypy narodowe • charakteryzuje prądy kontrkulturowe, subkulturowe i alternatywne jako elementy kultury niezależnej • wskazuje różne formy kontaktu z kulturą • omawia przejawy obecności form kultury w środowisku lokalnym • podaje przykłady wykorzystania technologii informacyjnych w pracy animatora kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje spójną wypowiedź na temat kultury swojego regionu • wyraża własne zdanie na temat funkcjonowania stereotypów w kulturze • opracowuje formułę projektu animacji kultury przeznaczonego dla określonej grupy społecznej • przygotowuje w zespole projekt animacji kultury • wykonuje działania przydzielone mu w ramach projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje pozytywne i negatywne skutki procesu globalizacji w przestrzeni kultury • poszukuje przykładów zjawisk stanowiących alternatywę dla przejawów kultury popularnej • rozważa sens słów Grzegorza Godlewskiego o istocie animacji kulturowej • ocenia potrzeby kulturowe wybranej zbiorowości, np. społeczności szkolnej, osiedlowej, grupy rówieśników lub dzieci • proponuje działania animacyjne skierowane do wybranego środowiska, np. szkolnego, osiedlowego 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje współczesne przykłady wielokulturowości i charakteryzuje to zjawisko • gromadzi informacje na temat kultury niezależnej i analizuje jej różnorodne przejawy • wyjaśnia, jakie potrzeby odbiorców zaspokaja dany projekt animacji kultury • poddaje ocenie pracę własną oraz grupy
<p>5. Co jest sztuką? Kategorie piękna i brzydoty w sztuce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy pojęcie dzieła sztuki • używa we właściwym kontekście słów <i>sztuka</i> i <i>sztuczny</i> oraz omawia związki między nimi • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piękno, kicz, brzydota</i> • formułuje własnymi słowami definicję sztuki • tłumaczy, czym jest dzieło sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęć <i>mimesis</i> i <i>techne</i> • przytacza koncepcje pojmowania sztuki obecne w dziejach kultury • wymienia funkcje sztuki • uzasadnia, dlaczego dany obraz został uznany za dzieło sztuki • analizuje różnice znaczeniowe w postrzeganiu artysty jako rzemieślnika, geniusza, przedstawiciela cyganerii, uczestnika konsumpcji i ironicznego obserwatora • omawia współczesne koncepcje wystawiennicze 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza notatkę na temat rozumienia sztuki przez młode pokolenie • nazywa emocje wywołane przez wybrane dzieła sztuki i łączy je z kryteriami zawartymi w definicji sztuki Władysława Tatarkiewicza • omawia przemiany pojmowania piękna na przestrzeni czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związki kategorii <i>mimesis</i> z traktatem Leonarda da Vinci • analizuje definicję sztuki Władysława Tatarkiewicza oraz wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy tym ujęciem a koncepcjami starożytnych • charakteryzuje zjawisko funkcjonowania piękna oraz brzydoty w sztuce i określa, jak pojmowane są te kategorie współcześnie • analizuje środki, jakimi oddziałują wybrane przykłady kiczu 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat granic sztuki • porównuje różne koncepcje sztuki oraz artysty i formułuje wnioski • przygotowuje prezentację multimedialną na temat oferty wybranej współczesnej placówki wystawienniczej • wymienia kryteria kiczu i uzasadnia swój wybór • ocenia zjawisko kiczu oraz brzydoty w sztuce i przedstawia argumenty na poparcie własnej opinii

		<ul style="list-style-type: none"> • opisuje historyczne przemiany w sposobach kolekcjonowania dzieł sztuki oraz sytuację obecną • definiuje piękno jako kategorię estetyczną • wskazuje związki między cechami dzieł sztuki a kategorią piękna • gromadzi przykłady kiczu i brzydoty w sztuce • wymienia dzieła, które uważa za sztukę i uzasadnia swój wybór • podaje przykłady środków służących wyrażaniu piękna w sztuce w różnych epokach • charakteryzuje zjawisko kiczu 			
6. Kultura wysyła komunikaty	<ul style="list-style-type: none"> • określa podobieństwa i różnice pomiędzy sposobami porozumiewania się człowieka ze zwierzętami i formami komunikacji międzyludzkiej • definiuje pojęcia: <i>znak</i>, <i>symbol</i>, <i>kod kulturowy</i> • tłumaczy sens stwierdzenia Herberta Marshalla McLuhana, określającego świat jako <i>globalną wioskę</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy listę frazeologizmów związanych z funkcją i znaczeniem słowa w życiu człowieka • formułuje pisemną wypowiedź prezentującą świat, w którym ludzie komunikują się bez pisma, druku, telefonu czy telewizji • wyjaśnia, czym jest medium i podaje przykłady mediów w kulturze • wymienia nazwy współczesnych mediów i wskazuje podobieństwa oraz różnice między nimi • redaguje hasło <i>blog</i> do encyklopedii internetowej • wypowiada się na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady różnych form komunikacji kulturowej • na podstawie tekstu źródłowego omawia zjawisko mistyfikacji słownej • charakteryzuje język jako rodzaj kodu kulturowego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie mogą być konsekwencje nieznaności kodu kulturowego danej społeczności • ocenia zjawisko manipulowania kodem kulturowym w celach marketingowych • omawia wpływ rozwoju mediów na postrzeganie rzeczywistości przez człowieka • definiuje współczesne media • bierze aktywny udział w dyskusji o elementach kodu kulturowego obecnych w filmie <i>Rejs Marka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ dominującego medium na kulturę danej społeczności • gromadzi argumenty popierające tezę o podobnym znaczeniu wynalazków internetu i druku • opisuje ceremonię otwarcia mistrzostw piłki nożnej jako medium kulturowe • organizuje w szkole pokaz filmu <i>Rejs Marka Piewowskiego</i>

		<p>znaczenia słów Edwarda T. Halla: <i>Kultura jest komunikacją, a komunikacja jest kulturą</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • przytacza istotne fakty z historii mediów w kulturze 		Piwowskiego	
Rozdział II: Wytwory kultury współczesnej i ich język					
7. Tajemnice współczesnego malarstwa	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy i tematy współczesnego malarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy najważniejszych kierunków malarskich drugiej połowy XX i początku XXI w. • uczestniczy w dyskusji na temat charakteru współczesnego malarstwa • podaje nazwiska ważnych przedstawicieli malarstwa XX w. i XXI w. • wykonuje kolaż związany tematycznie z wybranym obrazem • wyjaśnia pojęcie street artu i odszukuje jego przykłady w swojej najbliższej okolicy • wskazuje najważniejsze fakty z historii malarstwa • przywołuje nazwiska polskich malarzy współczesnych i określa tematykę ich prac 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wybrane nurty współczesnego malarstwa • dokumentuje odszukaną pracę stanowiącą przykład street artu i zachęca na portalu społecznościowym do jej obejrzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje porównawczo założenia poszczególnych kierunków w malarstwie współczesnym • wskazuje różnice między twórczością artystyczną a seryjną produkcją • wyszukuje we fragmencie eseju Lecha Majewskiego informacje na temat Jeana-Michela Basquiata • tworzy prezentację multimedialną na temat wybranych zjawisk we współczesnym malarstwie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ stylistyki pop-artu na swoje najbliższe otoczenie
8. Świadomy interpretator sztuki malarskiej	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe terminy związane z językiem dzieła malarskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia składniki formy i treści obrazu • wskazuje elementy języka malarstwa w przykładowej analizie obrazu • odpowiada na pytania dotyczące analizy dzieła Jeana Dubuffeta „Mnemotechnika” 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze elementy języka malarstwa • na podstawie podanych pytań analizuje i interpretuje obraz Jeana Dubuffeta „Mnemotechnika” 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje obraz Jeana Dubuffeta „Mnemotechnika” 	<ul style="list-style-type: none"> • zakłada i moderuje na blogu wątek dotyczący współczesnego malarstwa • podaje przykłady dzieł ilustrujących sposób zastosowania poszczególnych elementów języka malarstwa

<p>9. Czym zaskakuje współczesna sztuka rzeźbiarska?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy i tematy współczesnej rzeźby • wymienia nazwy najważniejszych kierunków rzeźbiarskich drugiej połowy XX w. i początku XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy wybranych kierunków obecnych we współczesnej sztuce rzeźbiarskiej • podaje nazwiska ważnych przedstawicieli rzeźby XX w. i XXI w. • przywołuje najważniejsze fakty z historii rzeźby • przedstawia swoje wrażenia wywołane przez rzeźbę tradycyjną i współczesną • przywołuje nazwiska polskich rzeźbiarzy i określa tematykę ich prac 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane nurty współczesnej sztuki rzeźbiarskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi argumenty popierające tezę Henry’ego Moore’a o rozumieniu istoty rzeźby • wyraża własne przemyślenia na temat istoty rzeźby współczesnej 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w dostępnych źródłach informacje na temat rzeźby społecznej i bierze udział w projekcie polegającym na włączeniu w twórcze działania osób, które na co dzień nie zajmują się sztuką
<p>10. Znaczenia ukryte w rzeźbie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe terminy związane z językiem dzieła rzeźbiarskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia składniki formy i treści pracy rzeźbiarskiej • w przykładowej analizie rzeźby wskazuje elementy języka sztuki rzeźbiarskiej • odpowiada na pytania dotyczące analizy pracy Magdaleny Abakanowicz „Nierozpoznani” • sporządza notatkę na temat wybranej rzeźby • na podstawie tekstu źródłowego omawia różnice w odbiorze rzeźb i obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje najważniejsze elementy języka rzeźby • na podstawie podanych pytań analizuje i interpretuje dzieło Magdaleny Abakanowicz „Nierozpoznani” 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje dzieło Magdaleny Abakanowicz „Nierozpoznani” 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje analizy porównawczej realizacji tego samego motywu w obrazie renesansowym i rzeźbie współczesnej
<p>11. Urbanistyczna redefinicja sztuki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy współczesnej architektury • wymienia nazwy najważniejszych kierunków architektonicznych drugiej połowy XX i początku XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę współczesnej architektury • formułuje założenia wybranych nurtów współczesnej architektury • podaje nazwiska ważnych przedstawicieli architektury XX i XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie architektury w życiu współczesnego człowieka • formułuje wypowiedzi na temat architektury z wykorzystaniem tekstów krytycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • odwołując się do tekstu źródłowego, wypowiada się na temat architektury w Tokio oraz wygłasza własne zdanie na ten temat • redaguje na blog tekst dotyczący specyfiki zabudowy miejscowości, w 	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje plan przebudowy szkoły z uwzględnieniem różnorodnych rozwiązań architektonicznych, zaspokajających potrzeby jej

		<ul style="list-style-type: none"> • przywołuje najważniejsze fakty z historii architektury • podaje nazwiska polskich architektów i przykłady ich projektów 		<p>której mieszka</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie obejrzanych fotografii budowli analizuje wypowiedzi architekta modernistycznego i postmodernistycznego na temat istoty architektury 	użytkowników
12. Zrozumieć architekturę	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe terminy związane z językiem dzieła architektonicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia składniki formy i treści dzieła architektonicznego • wskazuje elementy języka architektury w przykładowym omówieniu budowli • odpowiada na pytania dotyczące analizy dzieła Daniela Libeskinda 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze elementy języka architektury • na podstawie podanych pytań analizuje i interpretuje budynek Imperialnego Muzeum Wojny w Manchesterze 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje budynek Imperialnego Muzeum Wojny w Manchesterze • odszukuje przykłady budowli, w których dostrzega realizację wybranych elementów języka architektury 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia propozycję analizy i interpretacji wybranego dzieła architektonicznego
13. Piękno czy użyteczność? Zostać designerem to wyzwanie!	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>sztuka użytkowa</i> • wskazuje cechy współczesnego designu • wymienia nazwy najważniejszych kierunków wzornictwa drugiej połowy XX i początku XXI w. • wymienia podstawowe terminy związane z językiem sztuki użytkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy wybranych nurtów współczesnego designu • omawia znaczenie sztuki użytkowej w przestrzeni społecznej • wskazuje obszary inspiracji dla designerów • podaje nazwiska przedstawicieli poszczególnych nurtów XX- i XXI-wiecznego designu • wymienia najważniejsze fakty z historii sztuki użytkowej • przywołuje nazwiska polskich projektantów oraz grup projektowych i określa specyfikę ich prac • zestawia historyczne i współczesne tendencje 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wybrane nurty współczesnego designu • wypowiada się na temat predyspozycji współczesnych designerów • formułuje wnioski wynikające z zestawienia historycznych i współczesnych tendencji w designie • omawia najważniejsze elementy języka sztuki użytkowej • na podstawie podanych pytań analizuje i interpretuje pracę Gudrun Lilji Gunlaugsdóttir 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wybrany przedmiot z uwzględnieniem jakości oraz pomysłowości jego zaprojektowania, a także użyteczności w codziennym życiu • porównuje współczesne style projektowania, na tej podstawie formułuje wnioski • omawia wpływ rzeczywistości na przemiany w sztuce designu • samodzielnie analizuje i interpretuje pracę Gudrun Lilji Gunlaugsdóttir 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat różnych kontekstów współczesnego designu • wykonuje projekt przedmiotu, który oferuje odbiorcy nowe możliwości użytkowania • tłumaczy, w jaki sposób projektant mebla zainspirował się detalem obrazu Salvadora Dalego

		<p>obecne w designie</p> <ul style="list-style-type: none"> • odróżnia składniki języka designu związane z jego formą i techniką oraz funkcją i znaczeniem • wskazuje w przykładowej analizie elementy języka sztuki użytkowej • podaje informacje na temat EXPO i polskich propozycji wystawienniczych • odpowiada na pytania dotyczące analizy dzieła Gudrun Lilji Gunlaugsdóttir 			
<p>14. Przekraczanie granic gatunkowych – o nowych praktykach w sztuce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia tradycyjne i nowatorskie dziedziny artystyczne • wskazuje cechy i tematy nowych praktyk sztuki • wymienia nazwy najważniejszych kierunków nowych praktyk sztuki drugiej połowy XX i początku XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, które tradycyjne dziedziny sztuki zostały połączone w nowych strategiach działań twórczych • wymienia najważniejsze cechy wybranych nurtów współczesnych praktyk artystycznych • podaje nazwiska XX- i XXI-wiecznych przedstawicieli praktyk artystycznych z pogranicza tradycyjnych dyscyplin sztuki • wyciąga najważniejsze fakty z historii nowych praktyk sztuki • przywołuje nazwiska polskich artystów stosujących niekonwencjonalne strategie twórcze i określa tematykę ich prac 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat różnic w odbiorze tradycyjnego dzieła sztuki i obiektu nowych praktyk sztuki • charakteryzuje wybrane nurty współczesnych praktyk artystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega happening, performance i flash mob • gromadzi informacje o szydełkowym graffiti • rozważa sens cytatu dotyczącego współczesnego sposobu obcowania ze sztuką 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wypowiedź na temat życia człowieka jako dzieła sztuki • przygotowuje w zespole performance lub happening • omawia nowe konteksty interpretacyjne poezji

<p>15. Język nowych praktyk sztuki</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe terminy związane z językiem nowych praktyk sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia składniki formy i treści obiektów nowych praktyk sztuki odszukuje w przykładowym omówieniu performance'u muzycznego elementy języka nowych praktyk sztuki odpowiada na pytania dotyczące analizy wideoinstalacji Billa Violi 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie podanych pytań analizuje i interpretuje wideoinstalację Billa Violi „Tratwa” omawia najważniejsze elementy języka nowych praktyk sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje wideoinstalację Billa Violi „Tratwa” tworzy prezentację multimedialną na temat współczesnych twórców i nowych praktyk w sztuce 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje wybrane przykłady nowych praktyk sztuki
<p>16. Czym jest muzyka dla współczesnego człowieka?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy współczesnej muzyki wymienia nazwy najważniejszych kierunków muzycznych drugiej połowy XX i początku XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje główne cechy wybranych nurtów współczesnej muzyki przycząca nazwiska ważnych przedstawicieli muzyki XX i XXI w. podaje najważniejsze fakty z historii muzyki przywołuje nazwiska muzyków wpływających na młode pokolenie i analizuje ich twórczość omawia dokonania polskich kompozytorów muzyki poważnej i rozrywkowej 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wybrane nurty współczesnej muzyki 	<ul style="list-style-type: none"> omawia kierunki rozwoju muzyki współczesnej charakteryzuje różnice w rozumieniu muzyki w kategoriach sztuki i rozrywki analizuje wybrany przykład muzyki filmowej i na tej podstawie wyjaśnia jej funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> ilustruje określone zagadnienie w formie nagrania nawiązującego do utworów nurtu muzyki konkretnej analizuje różne stany emocjonalne w przygotowanym przez siebie nagraniu dźwiękowym
<p>17. Muzyka jako forma wyrazu emocji</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe terminy związane z językiem muzyki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy języka muzyki w przykładowej analizie utworu „How soon is now” grupy The Smiths odpowiada na pytania dotyczące analizy utworu „How soon is now” zespołu The Smiths 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie podanych pytań analizuje i interpretuje utwór „How soon is now” zespołu The Smiths omawia najważniejsze elementy języka muzyki 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje utwór „How soon is now” grupy The Smiths wskazuje wykonawców wykorzystujących różnorodne elementy języka muzyki i charakteryzuje ich twórczość 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje film wideo z instalacją Briana Eno „77 Million Paintings” i na tej podstawie formułuje wnioski
<p>18. Innowacje w teatrze</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy i tematy współczesnego teatru 	<ul style="list-style-type: none"> podaje główne cechy wybranych nurtów 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wybrane nurty współczesnego teatru 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia kierunki rozwoju różnych odmian 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie dostępnych źródeł omawia specyfikę

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy najważniejszych nurtów teatru drugiej połowy XX i początku XXI w. 	<p>współczesnego teatru</p> <ul style="list-style-type: none"> określa, na czym polegają różnice pomiędzy teatrem dramatycznym, teatrem przedmiotu, teatrem muzycznym, taneczno-ruchowym, a także radiowym i telewizyjnym przywołuje nazwiska przedstawicieli poszczególnych nurtów teatru XX i XXI w. wylicza najważniejsze fakty z historii teatru 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje pytania do ankiety na temat obecności teatru w życiu człowieka przygotowuje zespołowo adaptację wybranego fragmentu dramatu opowiada o dokonaniach współczesnych polskich twórców teatralnych 	<p>teatru</p> <ul style="list-style-type: none"> tłumaczy ideę teatru nowych brutalistów omawia zjawisko intertekstualności i interdyscyplinarności we współczesnym teatrze redaguje recenzję spektaklu teatru ulicznego 	<p>teatru ulicznego i ilustruje omawiany temat materiałami multimedialnymi</p> <ul style="list-style-type: none"> przygotowuje w grupie adaptację fragmentu dramatu w formie performance'u omawia eksperymenty w teatrze współczesnym i formułuje swoją opinię oraz ją uzasadnia
19. Przez chwilę być reżyserem...	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe terminy związane z językiem dzieła teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia składniki formy i treści przedstawienia teatralnego odszukuje elementy języka teatru w przykładowym omówieniu spektaklu odpowiada na pytania dotyczące spektaklu „Dwa teatry” w reżyserii Gustawa Holoubka 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie podanych pytań analizuje i interpretuje spektakl „Dwa teatry” w reżyserii Gustawa Holoubka wyjaśnia, z czego wynikają różnice w odbiorze spektaklu teatru telewizyjnego lub radiowego i przedstawienia scenicznego omawia najważniejsze elementy języka teatru 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje spektakl „Dwa teatry” w reżyserii Gustawa Holoubka 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie fotografii analizuje sposób ujęcia motywu filmowego w spektaklu teatralnym, a następnie formułuje wnioski dotyczące podobieństw oraz różnic pomiędzy medium teatru i filmu
20. Różne oblicza fotografii	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy i tematy współczesnej fotografii wymienia nazwy najważniejszych nurtów fotografii drugiej połowy XX i początku XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> wylicza główne cechy wybranych zjawisk współczesnej fotografii podaje nazwiska przedstawicieli różnych nurtów fotografii XX i XXI w. przyczyta najważniejsze fakty z historii fotografii formułuje wypowiedź na temat słów Susan Sontag, dotyczących oddziaływania obrazu fotograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wybrane zjawiska współczesnej fotografii omawia zmiany w rozwoju fotografii na przestrzeni ostatnich dekad 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega symbolika zdjęcia Chrisa Niedenthala „Czas Apokalipsy” przygotowuje wypowiedź dotyczącą fenomenu fotografii i jej miejsca we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje własne stanowisko na temat poglądów Annie Leibovitz, zawartych w przeczytanym tekście

		<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje informacje na temat zdjęcia Chrisa Niedenthala „Czas Apokalipsy” • przywołuje nazwiska polskich fotografów i określa tematykę ich prac 			
21. Przesłanie zawarte w fotografii	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe terminy związane z językiem fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia składniki formy i treści dzieła fotograficznego • wskazuje elementy języka fotografii w przykładowym omówieniu pracy Gregory’ego Crewdsona „Bez tytułu (Spotkanie)” • odpowiada na pytania dotyczące zdjęcia Jeffa Walla „Widok z mieszkania” 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje najważniejsze elementy języka fotografii • na podstawie podanych pytań analizuje i interpretuje pracę Jeffa Walla „Widok z mieszkania” 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje fotografię Jeffa Walla „Widok z mieszkania” 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia właściwości literackiego opisu zdjęcia i zestawia go z zasadami analizy oraz interpretacji fotografii
22. Dokąd zmierza współczesne kino?	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy i tematy współczesnego kina • wymienia nazwy najważniejszych kierunków kina drugiej połowy XX i początku XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wybrane nurty współczesnej kinematografii • gromadzi frazeologizmy wywodzące się z filmów • podaje nazwiska ważnych przedstawicieli kina XX i XXI w. • omawia osiągnięcia polskich reżyserów filmowych • redaguje treść hasła do internetowej encyklopedii filmu • wymienia tytuły ważnych dzieł filmowych w historii kinematografii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens cytatu dotyczącego istoty kina 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje specyfikę zjawisk obecnych we współczesnym kinie • podaje przykłady dzieł filmowych reprezentujących różne nurty współczesnej kinematografii 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w quizie dotyczącym znajomości cytatów filmowych
23. Co oferuje widzowi	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe terminy związane z 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia składniki formy i treści filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze elementy języka filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje fragmenty filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • organizuje pokaz filmowy, wygłasza

dzisiejsza technika filmowa?	językiem dzieła filmowego	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy języka filmowego w przykładowym omówieniu dzieła Darrena Aronofsky'ego „Requiem dla snu” • odpowiada na pytania dotyczące fragmentów filmu „Sala samobójców” w reżyserii Jana Komasy 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie podanych pytań analizuje i interpretuje fragmenty filmu „Sala samobójców” w reżyserii Jana Komasy 	„Sala samobójców” w reżyserii Jana Komasy <ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w przygotowaniach do pokazu filmowego oraz w dyskusji na temat obejrzanego filmu 	prelekcję i moderuje dyskusję po projekcji <ul style="list-style-type: none"> • rozważa sens filmowej aluzji do dzieła malarskiego, na tej podstawie formułuje wnioski
24. Nowe oblicza telewizji	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy współczesnej telewizji • charakteryzuje specyfikę reklamy telewizyjnej • wymienia podstawowe terminy związane z językiem przekazu telewizyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze fakty z historii telewizji • omawia znaczenie reklamy w świecie mediów i w życiu człowieka • wyjaśnia, na czym polegają telewizyjny przekaz cyfrowy, usługi VOD i Web-streaming • wymienia funkcje telewizji • podaje przykłady wydarzeń medialnych • wlicza tytuły programów real TV i omawia ich specyfikę • odnosi pojęcie rytuału do zwyczajów odbiorców telewizji • tworzy ramę programową stacji uwzględniającą potrzeby rówieśników • objaśnia specyfikę serialu nowej generacji • wskazuje elementy języka telewizji w przykładowym omówieniu programu telewizyjnego • odpowiada na pytania dotyczące analizy 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przekaz telewizyjny jako współczesne medium • charakteryzuje najważniejsze elementy języka telewizji • na podstawie podanych pytań analizuje i interpretuje wieczorne programy informacyjne różnych stacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega formuła AIDA i wskazuje jej elementy w spotach reklamowych • samodzielnie analizuje i interpretuje wieczorne programy informacyjne różnych stacji • charakteryzuje zjawisko reklam społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pomysł na program typu makeover

		wieczornych programów telewizyjnych różnych stacji <ul style="list-style-type: none"> • określa różnice między telewizją państwową a komercyjną • wyjaśnia, w jaki sposób pora emisji programu wpływa na jego treść • podaje przykłady literackich i serialowych antybohaterów 			
25. Internet we współczesnym świecie	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy internetu • wyjaśnia, na czym polega interaktywność internetu • omawia zagrożenia wynikające ze swobodnego dostępu do sieci • wymienia podstawowe terminy związane z językiem przekazu internetowego 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołuje najważniejsze fakty z historii internetu • podaje znaczenie terminów: <i>netgeneracja</i> i <i>pokolenie Web 2.0</i>. • omawia specyfikę bloga i ruchu dziennikarstwa obywatelskiego • w przykładowym omówieniu zjawiska fotobloga wskazuje elementy języka internetu • odpowiada na pytania dotyczące analizy serwisu społecznościowego do udostępniania filmów wideo 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje internet jako nowe medium • tworzy instrukcję obsługi wybranej aplikacji komputerowej lub komórkowej • przeprowadza ankietę internetową na temat popularności portali społecznościowych • wymienia zalety i wady korzystania z zakupów społecznościowych • omawia najważniejsze elementy języka internetu • na podstawie podanych pytań analizuje serwis społecznościowy do udostępniania filmów wideo 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje serwis internetowy do udostępniania filmów wideo • charakteryzuje kulturę biblioteki i hiperlinku • aktywnie uczestniczy w dyskusji dotyczącej problemu łamania praw autorskich w internecie • tłumaczy, na czym polega fenomen baz danych opartych na wiedzy zbiorowej użytkowników sieci internetowej • porównuje wiadomości zawarte na portalach dziennikarstwa obywatelskiego z zawartością największych serwisów informacyjnych i na tej podstawie formułuje wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi i prezentuje informacje na temat cenzury treści internetowych w wybranych krajach • analizuje zależności między nowymi mediami a kulturą • przedstawia i uzasadnia własne zdanie w dyskusji na temat zasad przetwarzania tekstów kultury
26. Sytuacje, zjawiska, role – codzienne praktyki	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy i obszary występowania potocznych praktyk kulturowych • rozpoznaje sytuacje 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje role odgrywane w życiu społecznym przez współczesnego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, na czym polega specyfika rekwizytów kultury • określa, czym jest dress 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje zasady savoir-vivre'u dotyczące posługiwania się telefonem komórkowym, palmtopem 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze reportaż na temat sposobów spędzania wolnego czasu przez rówieśników

kulturowe	formalne i nieformalne oraz sfery publiczne i prywatne w kontaktach międzyludzkich • podaje przykłady ról odgrywanych przez współczesnego człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są subkultury • wymienia przykłady rekwizytów kultury • gromadzi argumenty na poparcie tezy, że moda to zjawisko społeczne • wylicza najważniejsze fakty z historii potocznych praktyk kulturowych 	code • rozważa przynależność czasu świąt i czasu wolnego do obszaru potocznych praktyk kulturowych	lub odtwarzaczem mp4 • omawia charakter ról konsumenta, aktywnego uczestnika kultury oraz turysty we współczesnej kulturze • podaje przykłady sytuacji uzasadniających konieczność przestrzegania zasad dress code`u	
27 . Formy uczestnictwa w kulturze – analiza i interpretacja	• wymienia podstawowe terminy związane z językiem potocznych praktyk kulturowych	<ul style="list-style-type: none"> • w przykładowym omówieniu zjawiska subkultury hipsterów wskazuje elementy języka potocznych praktyk kulturowych • odpowiada na pytania dotyczące analizy zjawiska wyprzedaży • uczestniczy w przygotowaniu scenek obrazujących sytuacje formalne i nieformalne • bierze udział przeprowadzeniu ankiety internetowej na temat przyzwyczajzeń konsumenckich wśród osób z najbliższego otoczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze elementy języka potocznych praktyk kulturowych • na podstawie podanych pytań analizuje zjawisko wyprzedaży 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje zjawisko wyprzedaży • przygotowuje prezentację multimedialną na temat dowolnego rekwizytu kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wyników przeprowadzonej ankiety internetowej tworzy raport zawierający dane na temat przyzwyczajzeń konsumenckich znanych mu osób

Metody sprawdzania osiągnięć

Ocenianie odbywa się za pomocą różnych narzędzi, technik i metod, aby w polu obserwacji znalazły się różne obszary aktywności ucznia, ale też aby dać szansę uczniom o różnych możliwościach i uzdolnieniach (różnych „typach inteligencji”). W półroczu uczeń otrzymuje minimum 3 oceny z różnorodnych obszarów aktywności.

Założenia ogólne sprawdzania osiągnięć

1. Uczeń otrzymuje oceny za realizację wymagań edukacyjnych, które zostały określone i podane na początku roku szkolnego.
2. Ocenia się osiągnięcia ucznia – wiedzę, umiejętności i postawy, np. aktywność, kreatywność oraz terminowość, jakość i szybkość realizacji zadań.
3. Stosuje się ogólnie przyjętą skalę ocen od 1 do 6. W ocenach cząstkowych dopuszcza się stosowanie znaków „+” i „-”, które mają charakter informacyjny dla ucznia i jego opiekunów.
4. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego jest obowiązkowe i może być przedmiotem oceniania.
5. Bieżące odpowiedzi ustne obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji.
6. Znakami „+” i „-” nauczyciel może w prowadzonej przez siebie dokumentacji oceniać stopień przygotowania ucznia do zajęć, krótkie wypowiedzi ustne, prace na lekcji, z których wystawia ocenę za aktywność.
7. Sprawdziany pisemne (mogą być w formie testu) po każdym dziale powinny być zapowiedziane na 7 dni przed ich terminem.
8. Uczeń nieobecny na sprawdzianie, teście: w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej ma obowiązek wykazać się znajomością materiału nauczania podlegającego ocenie na pierwszej lekcji po powrocie do szkoły; w przypadku nieobecności usprawiedliwionej – w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły.
9. Kartkówki obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji i mogą być zapowiedziane.
10. Czas sprawdzania prac pisemnych przez nauczyciela – do 3 tygodni.

Mogą być stosowane następujące formy oceniania:

- sprawdziany, testy (różne formy pisemne), pozwalające ocenić stopień przyswojenia wiedzy i zdobycia umiejętności z określonego działu programu nauczania;
- kartkówki – obejmujące ostatnio omawianą tematykę, pozwalające na bieżąco ocenić stopień przyswojenia materiału i umiejętności;
- prace pisemne w różnej formie (notatki, krótkie odpowiedzi);
- odpowiedzi ustne (różnego typu, np.: odpowiedź na pytanie nauczyciela, referowanie zagadnień, udział w dyskusji, spontaniczne zabieranie głosu, zbiorowa pogadanka sprawdzająca);
- projekty edukacyjne, referaty i prezentacje – indywidualnie lub w grupie;
- wykonywanie zadań domowych - obowiązkowych i dodatkowych („dla chętnych”);
- obserwacja uczenia się, aktywność i inicjatywa przejawiana na lekcjach (np. w trakcie pracy w grupach zadaniowych lub wykonywania zadań indywidualnych);
- różne formy wypowiedzi związane z przekładem intersemiotycznym (np. poezja śpiewana, wykonanie plakatu, nakręcenie fragmentu filmu), udział w konkursach przedmiotowych.

Skala stosowana w sprawdzaniu i ocenianiu

Ocena się przyznając punkty za realizację poszczególnych zadań. Ocenę ustala się według skali:

ocena	Minimalny % wykonania zadania
dopuszczający	40
dostateczny	55
dobry	75
bardzo dobry	90
celujący	95

Notatki, projekty edukacyjne, referaty, pisemne prace domowe oceniane są zgodnie z poniższymi kryteriami:

kryterium	dop	dst	db	bdb	cel
argumentacja	Uczeń wykazuje zrozumienie tematu, omawia jego część.	Uczeń omawia znaczną część tematu.	Uczeń omawia istotną część tematu.	Uczeń omawia temat wyczerpująco.	Uczeń pogłębia omówienie tematu lub wykracza poza wymagania programowe.
kompozycja	Uczeń podjął próbę porządkowania treści.	Uczeń uporządkował wypowiedź wystarczająco.	Uczeń uporządkował wypowiedź poprawnie, zachował równowagę między poszczególnymi obszarami treści.	Uczeń uporządkował wypowiedź konsekwentnie według określonego kryterium.	Wypowiedź w pełni uporządkowana, harmonijna, proporcjonalna.
sprawność językowa	Tekst komunikatywny, z usterkami językowymi	Tekst komunikatywny, z usterkami językowymi.	Wypowiedź poprawna.	Wypowiedź poprawna.	Styl dojrzały, jednolity; bogate słownictwo; terminologia.

Odpowiedzi ustne oceniane są zgodnie z poniższymi kryteriami:

Kryterium	dop	dst	db	bdb	cel
Argumentacja	Uczeń wykazuje zrozumienie zagadnienia, omawia jego część.	Uczeń omawia znaczną część zagadnienia.	Uczeń omawia istotną część zagadnienia.	Uczeń omawia zagadnienie wyczerpująco.	Uczeń pogłębia omówienie zagadnienia lub wykracza poza wymagania programowe.
Kompozycja	Uczeń podjął próbę uporządkowania treści.	Uczeń uporządkował wypowiedź wystarczająco.	Uczeń uporządkował wypowiedź poprawnie.	Uczeń uporządkował wypowiedź konsekwentnie według określonego kryterium .	Wypowiedź w pełni uporządkowana, harmonijna, proporcjonalna.
Sprawność językowa	Wypowiedź komunikatywna z usterkami językowymi.	Wypowiedź komunikatywna z usterkami językowymi.	Wypowiedź poprawna.	Wypowiedź poprawna.	Styl dojrzały, jednolity; bogate słownictwo; terminologia.

Praca w grupie – ocenie podlegają:

- organizacja pracy w grupie
- komunikacja w grupie
- aktywność, wkład pracy własnej
- współdziałanie
- prezentowanie rezultatów pracy grupy
- czas wykonania
- terminowość realizacji

Różne formy wypowiedzi związane z przekładem intersemiotycznym (np. poezja śpiewana, wykonanie plakatu, nakręcenie fragmentu filmu), udział w konkursach przedmiotowych premiowane są oceną celującą.

Zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów

Oceny cząstkowe mają różną wagę – ocenę śródroczną, roczną i końcową wystawia się z ocen cząstkowych, przy czym decydujący wpływ mają oceny ze sprawdzianów i z testów.

Sposoby gromadzenia informacji o osiągnięciach i postępach uczniów

Nauczyciel na bieżąco odnotowuje w dzienniku lekcyjnym poszczególne oceny uzyskane przez uczniów. Nauczyciel gromadzi pisemne prace uczniów, które na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) udostępnia uczniowi lub jego rodzicom.

Sposoby informowania uczniów i rodziców (opiekunów prawnych) o osiągnięciach, postępach, zagrożeniach

Oceny są jawne dla uczniów i ich rodziców. Uczeń na bieżąco jest informowany o uzyskanych ocenach.

1. Informowanie uczniów:
  - jawne ocenianie z uzasadnieniem oceny, potwierdzone wpisem do dokumentów szkolnych
  - ustna opinia – wskazanie słabych i mocnych stron
  - ocena na pracy pisemnej, która jest udostępniana do wglądu na wniosek ucznia lub rodziców (opiekunów).
2. Informowanie rodziców:
  - kontakty indywidualne
  - wywiadówki

Terminy informowania uczniów i rodziców o przewidywanych ocenach śródrocznych i końcoworocznych zapisane są w WSO.

Zasady poprawiania niekorzystnych ocen cząstkowych

Jeżeli uczeń otrzyma cząstkową ocenę niedostateczną lub inną, lecz niesatysfakcjonującą go, to w uzasadnionych przypadkach (np. długotrwała choroba) uzgadnia z nauczycielem przedmiotu możliwość poprawy.

Zasady poprawiania niekorzystnych wyników klasyfikacji rocznej

Ustalone przez nauczyciela roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych mogą zostać zmienione w wyniku:

- a) sprawdzianu wiadomości i umiejętności, do którego przystępuje uczeń, jeżeli roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny,
- b) sprawdzianu wiadomości i umiejętności, do którego przystępuje uczeń wnoszący o podwyższenie przewidywanej oceny, jeżeli ocena przewidywana nie satysfakcjonuje go,

- c) egzaminu klasyfikacyjnego,
- d) egzaminu poprawkowego.

Szczegółowe warunki i tryb przystępowania do sprawdzianów, egzaminu klasyfikacyjnego i egzaminu poprawkowego określa Statut Zespołu Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie.

Zasady i kryteria oceniania obowiązujące na sprawdzianach wiadomości i umiejętności, egzaminie klasyfikacyjnym i egzaminie poprawkowym przeprowadzanych w celu ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej

Zdający otrzymuje zakres materiału obowiązujący na sprawdzian (egzamin klasyfikacyjny, poprawkowy), obejmujący wymagania edukacyjne na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym z całości danego poziomu edukacyjnego.

Sprawdzian (egzamin klasyfikacyjny, poprawkowy) składa się z dwóch części:

1. pisemnej, trwającej 90 minut,
2. ustnej, trwającej 20 minut.

Część pisemna polega na rozwiązaniu testu obejmującego wymagania edukacyjne na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, składającego się z pięciu zadań. Za odpowiedź na każde pytanie zdający może uzyskać 6 punktów – łącznie w tej części egzaminu: 30 punktów.

Kryteria oceny zadań testowych:

0 pkt

- uczeń nie zna materiału; informacje, które przytacza, nie wystarczają do omówienia tematu.

2 pkt

- wypowiedź ogólnikowa, z błędami rzeczowymi, informacje skąpe.

4 pkt

- wypowiedź ogólnikowa, ale pozbawiona błędów rzeczowych; świadcząca, że uczeń zna materiał nauczania; informacje skąpe, ale wystarczają do omówienia zagadnienia w stopniu podstawowym.

6 pkt

- znajomość materiału nauczania pozwala na wnikliwe jego omówienie, poprawne posługiwanie się terminologią przedmiotu.

Część ustna obejmuje odpowiedź na pięć pytań wylosowanych przez zdającego spośród przygotowanych zestawów, obejmujących wymagania edukacyjne na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym z całości danego poziomu edukacyjnego. Za odpowiedź na każde pytanie zdający może uzyskać 6 punktów – łącznie w tej części egzaminu: 30 punktów.

Kryteria oceny odpowiedzi ustnej:

0 pkt

- uczeń nie zna materiału; informacje, które przytacza, nie wystarczają do omówienia tematu.

2 pkt

- wypowiedź ogólnikowa, z błędami rzeczowymi, informacje skąpe.

4 pkt

- wypowiedź ogólnikowa, ale pozbawiona błędów rzeczowych; świadcząca, że uczeń zna materiał nauczania; informacje skąpe, ale wystarczają do omówienia zagadnienia w stopniu podstawowym.

6 pkt

- znajomość materiału nauczania pozwala na wnikliwe jego omówienie, poprawne posługiwanie się terminologią przedmiotu.

Ocenę końcową ustala się według skali:

ocena	Minimalny % uzyskanych punktów	Przedziały punktowe
niedostateczny	0 - 39	0 - 23
dopuszczający	40	24 - 32
dostateczny	55	33 - 44
dobry	75	45 - 53
bardzo dobry	90	54 - 59
celujący	95	57 - 60

Nauczyciel przygotowujący zestawy zadań, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

Sposoby ewaluacji przedmiotowego systemu oceniania

Przedmiotowy system oceniania jest dokumentem przyjętym przez zespół nauczycieli wiedzy o kulturze. Podlega ewaluacji na podstawie analizy pracy i wyników nauczania, która jest przeprowadzana na przełomie sierpnia i września każdego roku.

Przyjęto 28. 09. 2015 r.

Opracowały: Monika Dzieciołowska, Zofia Massowa, Hanna Molesztak